

Iratxe Esnaola

♦ IDAZLEA

DANI BLANCO

Le swing

IDAZTEN ARI naizelarik lesbiana hitza ez dut aski emakumeengana desioa sentitzen duen emakumea izendatzeko, Lesbos uhartetik jasotako ondarea testuingurura egokitzen ez bazait, edo deskribatu beharrekoak bestelako ñabardurak behar baditu. Euskal hiztegi hainbatek ez du lesbiana hitza jasotzen (Azkue, Mugica...). Egungo Euskararen Hiztegiak lesbiana jasotzen du eta haren ondoan lesbianismo, lesbiar, lesbiko eta lesbofobia. Sinonimoen bila jo eta ezer berririk gabe itzuli naiz. Hiztegieta material gehiegi ez dugu, eta beharbada, nire aurkitu nahi eta ezinak esplikatu du sukurturik eduki nauen hanka sartzea. Hiztegi hiztegi nabilela, Ibon Sarasolaren 2007ko *Euskal Hiztegi*an argia ikusi uste dut. Bertan lesbianismo eta lesbiar jasoak ditu. *Lesbiar*: Emakumeen arteko homosexualitateari dagokiona.

Lesuin. Ik. Pezoi. Hitz berria da *lesuin* niretzat.

Urduri bilatu dut. *Pezoi: Hesia. Elbhyar Euskara-Gaztelania* hiztegiara noa estu. *Pezoi: 1 – Seto-valla. 2 – Trinchera, fosa, zanja.* Pausoz pauso joan nadin. Nolaz lesbiana batekin senidetu hesia? Elkartasunez mintzo al zait hiztegia? *Trinchera: Lubaki.*

Bollerok heteropatriarkatuaren aurkako Lehen Mundu Gerrara animatzen gaitu? *Fosa: Hobi.* Lurpean eta zerraldo hobe gaudela! *Zanja: Zanga.* Underground hutsak gara, ala? Larriturik nabil lagun batekin ikusarazi didan arte nire akatsa. *Lesuin* hiztegiaren lesbiar-en osteko sarrera da, ez haren definitzailea. Letra lodi gabe idatzia badago forma okerra edo euskara batuan saihestu beharrekoa delako da eta hobetsitako pezoia azpimarratzen da.

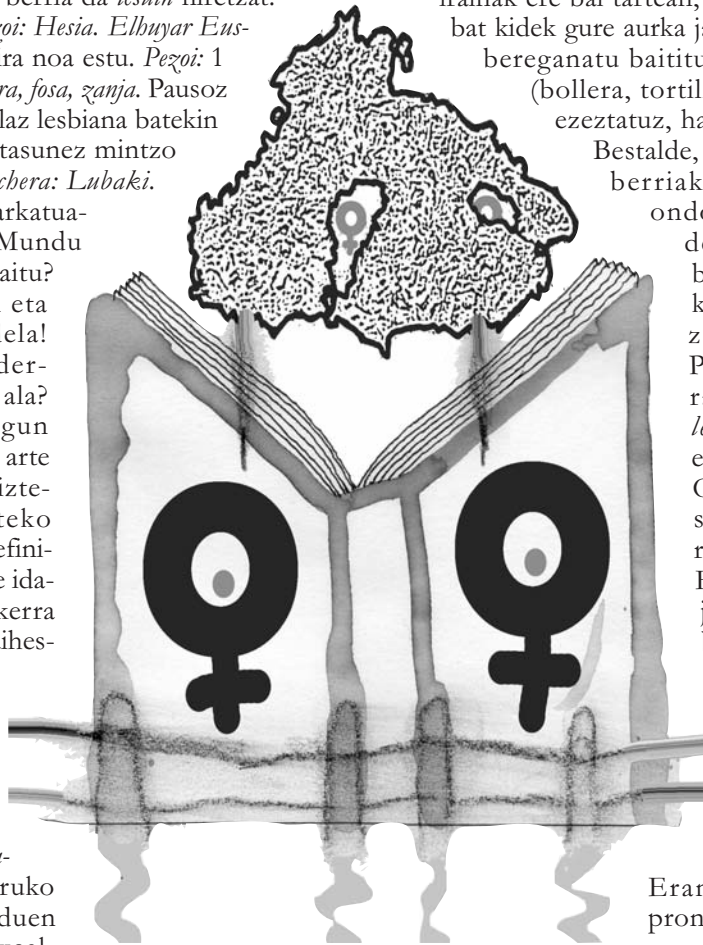
Eskerrak, *Genero-ariaketak. Feminismoaren subjektuak* izenburuko liburua plazaratuko duen laster Edo! argitaletxeak. Bertan, Amaia Alvarez Uriak

lesbiana hitzaren sarrera bat apailatu du eta hitzaren hainbat euskal ordain bildu. Aitor Aranaren *Gay Hiztegia* (2005) ezagunetik atereak dira hurrengoak: andrekaria, neskakoaia, bilitisen alaba /ahizpa, emakumetxoa, aluzalea, motxinjalea, piperropila, potxonzalea, sorgina, ulertua, ulertzailea, lamia, joxe-joxepa, marimutila, mariurkulu, neskamutila eta emarkia. Itxaro Bordaren literatur lanetatik erreskatatuak hauek: alharia, emekoi, andrakoi, emazteko. “Euskaraz lesbiana edo bollera hitzaren ordain hedaturik ez dagoenez, bi hitz horiek erabili ohi dira, erdal maileguak; baina badaude hainbat herri eta hiritan kalean erabiltzen hasi diren hitz sortu berriak: soropila edo txirlajalia, esaterako” aipatzen du Alvarez Uriak.

Kuku da beste hitz bat eta belarriotara iritsi ez diren eta biltzea interesgarri genituzkeen gehiago, irainak ere bai tartean, kultura lesbiarreko hainbat kidek gure aurka jaurtitako hitz iraingarriak bereganatu baititugu geurori izendatzeko (bollera, tortillera), irainaren esanahia ezeztatuz, harrotasunez gureganatuz.

Bestalde, beti asma ditzakegu hitz berriak, erabilerak. Sarasolak ondo esana da erabiltzailea dela azken epaile hitz baten onarpen edo bazterketan. Bada, hala gertatu zaio erabiltzaile honi. Pottorzale batekin afaltzera irten aurretik axotaz *lesuin* idatzi dut ezker eskuan ahantz ez dezadan. Ogitartekoa jaten ari gara saltzaile ibiltari senegaldarra mahairatu zaigunean. Eskuko hitzari so zer den jakin nahi izan du eta lesbiana dela diotsot. “Lesbiana?”. Espeziekoa naitzela argitu diot. “Baina zu ez zara gizona”, hark arrapostu. Eta laster: “Nola arraio egiten du zue?”.

Erantzuna bote-prontoan: “*Comme on danse le swing*”. Fin! ■

Antton Olariaga

